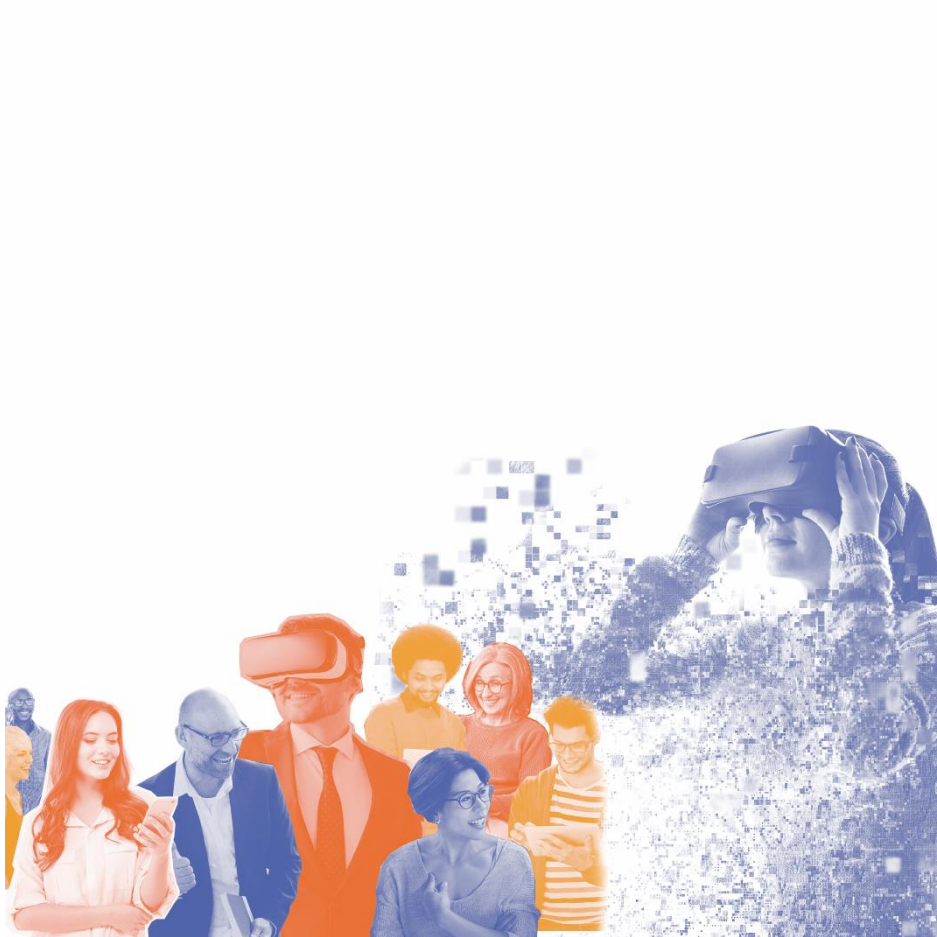

Euroopa kodanike paneelarutelu virtuaalmaailma teemal

2. kohtumine

10.–12.3.2023

Euroopa kodanike paneelarutelu

Virtuaalmaailm

Avaldage arvamust

1. Ülevaade

Virtuaalmaailma käsitleval Euroopa kodanike paneelarutelul osaleb 150 juhuslikult valitud kodanikku, kes kohtuvad kolmel korral. Esimesel kohtumisel, mis toimus 24.–26. veebruaril 2023 Brüsselis, tutvustati kodanikele teemat ning koostati ühine visioon sellest, milline soovitud ja õiglane virtuaalmaailm peaks olema (utoopia) ning milline see ei tohiks olla (düstopia). Selle töö põhjal tegi paneelarutelu teadmiskomitee kindlaks neli kodanikele huvi pakkuvat valdkonnaülest teemat:

1. Majandus, töökohad ja ettevõtted (sh õppimine ja oskused)
2. Ohutus ja turvalisus (kuritegevus ja küberturvalisus; andmed ja digitaalvaldkond; isiklik ohutus/turvalisus)
3. Tervis ja heaolu / keskkond (vaimne ja füüsiline tervis)
4. Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia

Paneelarutelu 2. kohtumine korraldati 10.–12. märtsil 2023 veebis. Selle eesmärk oli alustada tööd väärtuste ja meetmetega, mis võiksid suunata õiglase ja soovitava Euroopa virtuaalmaailma loomist. Need võetakse aluseks 3. ja ühtlasi viimase kohtumise paneelarutelu lõplike soovitude väljatöötamisel.

1. päev (reede)

Reedel tervitasid kaks moderaatorit kodanikke virtuaalsel pleenumil, mis toimus platvormil Hyperfair. Seejärel tutvustasid moderaatorid osalejatele lühidalt 2. kohtumise päevakorda, enne kui andsid sõna ekspertidele, et viimased saaksid kõigi nelja teema kohta oma seisukohti avaldada.

1. teemaplokk: Majandus, töökohad ja ettevõtted (sh õppimine ja oskused)

- **Harmen Van Sprang**, Sharing Cities Alliance
- **Eric Marchiol**, Renault

2. teemaplokk: Ohutus ja turvalisus (kuritegevus ja küberturvalisus; andmed ja digitaalvaldkond; isiklik ohutus/turvalisus)

- **Mariëtte van Huijstee**, Rathenau Instituut (Madalmaad)
- **Fabien Bénéto**, sõltumatu WebXR ekspert (Belgia)

3. teemaplokk: Tervis ja heaolu / keskkond (vaimne ja füüsiline tervis)

- **Sara Lisa Vogl**, virtuaalreaalsuse kunstnik, kogukond „Women in Immersive Technologies Europe“ (Taani)
- **Bruno Thomas**, uurivate ajakirjanike rahvusvaheline konsortsium

4. teemaplokk: Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia

- **Elisa Lironi**, Euroopa Kodanike Teenistus
- **Matthias C. Kettemann**, Leibnizi Instituut

Pärast seda tutvustas sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraadi andmedirektor **Yvo Volman** kodanikele [Euroopa deklaratsiooni digiõiguste ja -põhimõtete kohta](#).

2. päev (laupäev)

Laupäeval töötasid kodanikud 12 paralleelses töörühmas, millele pakuti sünkroontõlget ja mida juhatasid kogenud moderaatorid. **Esimeses voorus** tegeles iga rühm Euroopa deklaratsiooniga digiõiguste ja -põhimõtete kohta ning määras enda jaoks kindlaks kolm kõige olulisemat väärtust. **Teises voorus** määrati iga teemaplokk kolmele töörühmale, kellel paluti sõnastada kuni kolm meetmete valdkonda, mis võiksid aidata jõuda soovitud ja õiglase virtuaalmaailmani. **Kolmandas kuni viiendas voorus** andsid rühmad tagasisidet teiste teemaplokkide kohta. Selleks tutvustas moderaator eelmise rühma koostatud tegevuspunkte. Seejärel kogus vastuvõttev rühm ühe tunni jooksul nende tegevuspunktide kohta soovitusi, märkusi ja küsimusi, enne kui liikus uue teemaploki juurde.

Rotatsioonigraafik:

	Esimene voor (väärtused)	Teine voor (tegevuspunktid)	Kolmas voor (tagasiside 1)	Neljas voor (tagasiside 2)	Viies voor (tagasiside 3)
1. rühm	Üldine	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia
2. rühm	Üldine	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia
3. rühm	Üldine	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia
4. rühm	Üldine	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused
5. rühm	Üldine	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused
6. rühm	Üldine	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused
7. rühm	Üldine	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus
8. rühm	Üldine	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus
9. rühm	Üldine	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus
10. rühm	Üldine	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond
11. rühm	Üldine	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond
12. rühm	Üldine	Ühiskond: kaasamine, ligipääsetavus, demokraatia	Majandus; töökohad; ettevõtted; õppimine ja oskused	Ohutus ja turvalisus; isiklik; andmed; kuritegevus	Tervis; vaimne ja füüsiline; keskkond

3. päev (pühapäev)

Pühapäeva hommikul said rühmad tutvuda laupäeval kogutud tagasisidega, enne kui asusid viimistlema väärtusi ja tegevusvaldkondi, millega nad olid alustanud tööd laupäeval.

Pärast kohvipausi kogunesid kõik kodanikud virtuaalsele pleenumile. Kõigepealt andis sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraadi asedirektor Renate Nikolay kodanikele täiendavat teavet komisjoni käimasoleva töö kohta. Seejärel tutvustasid iga teemaploki juhuslikult valitud esindajad oma tegevuspunkte. Nendele reageerisid kaks teadmiskomitee liiget – sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraadi üksuse juhataja Rehana Schwinninger-Ladak ja Frank Steinicke Hamburgi Ülikooli informaatikateaduskonnast. Põhimoderaatorid esitasid lõppmärkused ja ütlesid hüvastijätusõnad.

2. Päevakorra lühikokkuvõte

Reede, 10. märts – PLEENUM	
14.10–14.25	Avasõnad ja esimese kohtumise tulemuste ülevaade
14.25–14.50	Aruteluteema: majandus, töökohad, ettevõtted
14.50–15.10	Puhkepaus
15.10–16.05	Aruteluteema: ohutus ja turvalisus / tervis ning heaolu / keskkond
16.05–16.25	Puhkepaus
16.25–16.50	Aruteluteema: Ühiskond: kaasamine ja ligipääs
16.50–17.10	Puhkepaus
17.10–17.50	ELi digiõiguste ja -põhimõtete deklaratsiooni tutvustus
17.50–18.10	Järgmised sammud ja lõppsõna

Laupäev, 11. märts – TÖÖRÜHMAD	
9.30–9.45	Rühmaruum/tutvumisring
9.45–10.45	1. plokk: meie põhiväärtused Euroopa virtuaalmaailma jaoks
10.45–11.15	Puhkepaus
11.15–12.30	2. plokk: 1. TEEMA peamised tegevuspunktid
12.30–14.00	Lõunapaus
14.00–15.05	3. plokk: tagasiside ja 2. TEEMA peamised tegevuspunktid
15.05–15.20	Puhkepaus
15.20–16.25	4. plokk: tagasiside ja 3. TEEMA peamised tegevuspunktid
16.25–16.55	Puhkepaus
16.55–18.00	5. plokk: tagasiside ja 4. TEEMA peamised tegevuspunktid

Pühapäev, 12. märts – TÖÖRÜHMAD JA PLEENUM	
	Töörühm
9.30–9.50	ELi virtuaalmaailma väärtuste täpsustamine
9.50–10.50	Tegevuspunktide ühtlustamine
	Pleenum
11.05–11.25	Mida kujutab endast sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraat? Intervjuu Renate Nikolayga

11.25–11.35	Tagasisideküsitlused
11.35–12.15	Esitus ja 1. tagasisidearutelu
12.15–12.35	Puhkepaus
12.35–13.05	Esitus ja 2. tagasisidearutelu
13.05–13.15	Euroopa kodanike väärtused tuleviku metaversumi jaoks
13.15–13.30	Kokkuvõte ja lõppsõna

3. Teadmiskomitees osalevate nõuandjate loetelu

Teisel kohtumisel osalesid järgmised esinejad.

Euroopa Komisjon.

1. **Gaëtane Ricard-Nihoul**, Euroopa Komisjoni üksuse „Dialogid kodanikega“ juhataja asetäitja
2. **Rehana Schwinninger-Ladak**, Luxembourgis asuva Euroopa Komisjoni sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraadi üksuse „Interaktiivsed tehnoloogiad, digiüleminek kultuuris ja hariduses“ juhataja

Välisosalejad.

1. **Fabien Bénéto**, sõltumatu WebXR ekspert (Belgia)
2. **Cathrine Hasse**, Århusi Ülikooli haridusteaduskond (Taani)
3. **Frank Steinicke**, Hamburgi Ülikooli informaatikateaduskond (Saksamaa)
4. **Mariëtte van Huijstee**, Rathenau Instituut (Madalmaad)
5. **Sara Lisa Vogl**, virtuaalreaalsuse kunstnik, kogukond „Women in Immersive Technologies Europe“ (Taani)